

SLOVENSKI NAROD.

Izboja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam poje, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterstopne petit-vrate po 12 h če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Fotokopiji se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljajo naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnistva telefon št. 85.

Ljubljanskemu trgu grozeča nevarnost.

Glavni carinski urad v Ljubljani, kakor tudi carinska skladišča so od nekdanjega nastanjenega poleg južnega kolodvora v prostorih, ki so last južne železnice. Finančni erar ne plačuje južni železnici za te prostore nikake najemščine, zato pa ima po posebni pogodbi med erarjem in južno železnico zadnja pravico, pobirati od blaga, ki je shranjeno v carinskih skladiščih, skladarino. Mimo tega je dogovorjeno, da južna železnica pobira za fakinažna opravila svojih uslužbencev v posebni tarifi določene pristojbine od strank za tehtanje, za naklanje, razkladanje, odpiranje, pečatenje itd. Do leta 1894. je bila skladarina določena na en vinar za vsakih 100 kg in za vsak dan, pri tem pa prvih deset dni za shranjevanje blaga ni plačati skladarine. Od leta 1894. dalje se pobira skladarina v 100% višji izmeri po 2 v od 100 kg in vsakega dneva. Za fakinažna opravila se pobirajo pristojbine po tarifi, objavljeni l. 1896.

Povišanje skladarine l. 1894. od 1 v na 2 v je imelo slabe posledice. Ljubljanskim trgovcem ni več konveniralo, spravljati v prejšnji meri carini podvrženo blago v tukajšnjih skladiščih; če le moč, so se tej eventualnosti ognili na ta način, da blago kupujejo na odpoklicanje in ga prejeto postopoma po potrebi; zacarinjenje se pri tem izvrši ali v Trstu ali na Reki. Seveda vsem trgovcem ni moč, pomagati si na ta način. Posledica tega zvišanja je, da se carinska skladišča ljubljanska ne izrabljajo več v toliko meri, kakor prej, pač pa so blagovna skladišča v pristaniščih redno prenapolnjena in je teden za tednom čuti o britkih pritožbah strank, ker za pošiljatve vedno primanjkuje prostora.

Znana stvar in notorično dejstvo je, da ljubljanski trg zdavnaj ni več to, kar je bil svoj čas. Z zgraditvijo železničnih prog so izgubile razdalje, za promet je dobro preskrbljeno, s tem pa so dani za neposredne trgo-

vinke zveze vsi pogoji. Trgovci v malih mestih se emancipirajo od ljubljanskega trga, trgovinski potniki iz velikih obrtnih in trgovskih središč obiskuje dandanes že neznatne vasi. Umevno je, da napredujoča decentralizacija trgovine v deželi ni na korist ljubljanskemu trgu niti v posredovanju ob prodaji in razpečevanju blaga, ki prihaja v deželo niti ob posredovanju ob nakupovanju deželnih pridelkov, ki gredo iz dežele.

Ob takih razmerah bi z upravičenostjo pričakovali, da se trgovini in obrtni ne zvišuje režijskih stroškov z novimi davščinami in višjimi pristojbinami. Pričakovati bi bilo olajšav, ne pa obremenitev. No, navzlic temu je v zadnjih letih opazovati, da se skuša z raznimi takozvanimi „posttranskimi“ ali tudi „manipulacijskimi“ pristojbinami izviti za vsako ceno poleg obstoječih pristojbin od trgovcev in obrtnikov še kako plačilo za priboljšek in poboljšek.

Sedaj preti ljubljanskemu trgu novo neprijetno iznenadenje, nova huda obremenitev. Čutimo se poklicane, zavzeti se o pravem času za interese našega trgovstva in obrtništva, ki je v nevarnosti, da se mu naloži najobčutnejše breme. Kakor smo poizvedeli, se namerava obnoviti in premeniti pogodba med finančnim erarjem in južno železnico glede carinskih skladišč na južnem kolodvoru in glede pobiranja pristojbin za opravljanje fakinažnih pristojbin. Pobiranje skladarine in pobiranje fakinažnih pristojbin ostane tudi v bodoče južni železnici kot povračilo za prepustitev prostorov za carinski urad. Pri tem pa dela južna železnica, ki nikdar ni imela srca za potrebe naše dežele, na to, da se skladarina za blago, spravljeno v carinskih skladiščih ljubljanskih, naravnost nezasišano kruto zviša. Namesto dosedanje, za naše razmere itak previsoke skladarine 2 v za 100 kg in dan dela južna železnica na to, da bi se dvignila skladarina na 3-6 vinarja od 100 kg in dneva, vrhutega pa hoče sedanji desetdnevni rok za brezplačno shranjevanje skriti na zgolj tri dni. In

končno si hoče zagotoviti pravico, da sme v primeru izrednega blagovnega prometa skriti tridnevni rok na dva dneva. K temu pristopa okolnost, da si prizadeva južna železnica dobiti tudi glede določanja in pobiranja fakinažnih pristojbin povsem prosto roko ter dela na to, da bi fakinažne pristojbine za opravila v carinski službi, ki je stvar državne uprave, postavljala po svojih tarifah. Tudi glede brzovoznega blaga, ki je carini podvrženo, zahteva južna železnica, da sme pobirati skladarino po svojih tarifah.

Odločno protestiramo proti nameravani preureditvi in apeliramo na finančno ravnateljstvo, da nikakor ne ugodí prizadevanju južne železnice. Carinska uprava je stvar države. Če erar, kar je na sebi že čudno, prepušča važen del carinske uprave in službe južni železnici, je njegova prva dolžnost, da skrbi za interese trgovstva in občinstva ter jih ne izroča na milost in nemilost mačehi naše dežele, južni železnici. Carine dajejo državi velikanske dohodke, že samo zategadelj bi bilo naravnost nedopustno, da bi finančni erar zvrčal stroške za carinske prostore v Ljubljani, ki so mimogrede povedane povsem pomanjkljivi in za uradovanje državnega urada nedostojni, indirektno na občinstvo na ta način, da dovoli pobirati neopravičeno visoke pristojbine.

Toliko glede nameravanega zvišanja skladarine, ki tudi ni spojilivo z državnimi zakoni o pobiranju carine. Izrekamo pa se tudi z vso odločnostjo proti temu, da bi se dovolilo južni železnici diktirati skladarino in fakinažne pristojbine po svoji preudarnosti v svojih tarifah. Ponavljamo, da je carinska uprava stvar države. Če je spričo specialnih lokalnih razmer v Ljubljani država najemnica južne železnice in ji mesto najemščine prepušča skladarino in druge davščine, je vsekakor neodbitna potreba, da sama določi izmero teh pristojbin in tarifo razglasi. Časov regalij in vzakupdajanj državnih pravic si ne želimo nazaj. Tako

ravnanje pa tudi iz zgolj praktičnih razlogov ne bi bilo na mestu. Znana stvar je, da so tarife določbe skrajno komplicirane. Opravičeno se toži, da so tarife nepregledne in da se le malokdo ume zanesljivo orientirati v tarifah. Če bi se sedaj pripustilo, da južna železnica v svojih tarifah določa skladarino za gotove vrste blaga in za fakinažne pristojbine, bi bile stranke tudi s tem prizadete, da izgube lahko in naglo orientacijo. — Nadejamo se trdno, da finančno ravnateljstvo kot zastopnik erarja, ko bode reševalo to vprašanje in odločalo o premembi sedanjega položaja, ne bo puščalo v nemar življenjskih interesov ljubljanskega trga in da ne bo dalo južni železnici glede delnega opravljanja poslov in službe, ki je stvar države, nikake prilike za samovoljno postopanje.

Volilna reforma

Dunaj, 15. januarja. „Oesterr.-ung. Rundschau“, list, ki ga pomaga zdrževati ministrstvo, piše kaj značilno o usodi vladne volilne reforme. List pravi, da ni posebnega upanja, da bi se volilna reforma parlamentarno rešila. Za splošno in enako volilno pravico brez pogojev so v parlamentu le socialni demokratje, češki radikalci, klerikalni Jugoslovani, Malorusi in nekaj poljskih radikalnih demokratov. Krščanski socialisti so za splošno volilno pravico le pod pogoji, da se podaljša rok za bivanje na enem mestu, da se uvede volilna obveznost in da se določijo stroge kazni za vsak volilni terorizem. Vse ostale večje stranke, posebno Poljaki in veleposestniki so odločni nasprotniki splošne volilne pravice. Vlada bo meseca februarja predložila načrt o volilni reformi, a ni mnogo upanja, da bi se sedanji parlament načrt sprejel. V gosposki zbornici in v parlamentu se je proti volilni reformi že sestavila opozicijska koalicija. Vladi ne bo drugega preostalo, kakor državni zbor razpustiti, s tem pa se tudi volilna reforma odgodi, in tega niti obžalovati ni treba, ker je dose-

danje razpravljanje dokazalo, da še ni zrela za rešitev.

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 15. januarja. Predsednik poslanske zbornice namerava spremeniti sklep klubovih načelnikov tako, da pride kot prva točka na dnevni red v novem zasedanju rekrutni zakon, nato šele zakonski načrt o zavarovanju zasebnih uradnikov. Predsednik grof Vetter je že načelnike obvestil o tej svoji nakani.

Nadalje želi vlada, da se manipulacijske pristojbine na državnih železnicah zvišajo s 1. aprilom t. l. Proti temu nameravajo agrarni poslanci sklicati anketo, obstoječo iz zastopnikov kmetijstva, gozdarstva, industrije in trgovine, ki se naj posvetujejo o sredstvih za saniranje državnih železnic, ne da bi bilo treba zvišati manipulacijske pristojbine.

Kriza na Ogrskem.

Budimpešta, 15. januarja. Zopet sta nastopila dva posredovalca, bivši ministrski predsednik Wekerle in nadvojvoda Jožef. Glede Wekerlejevih predlogov je bilo danes v stanovanju posl. Kossutha važno posvetovanje, katerega so se udeležili Andrássy, Banffy in Rakovszky. Wekerlejev načrt meri na to, naj se sestavi prehodno ministrstvo, ki reši državne potrebe, a preporne točke med krono in parlamentom se naj dosedaj ne dotaknejo. Pogajanja še niso končana.

Dunaj, 15. januarja. Nadvojvoda Jožef je prevzel posredovanje med krono in opozicijo iz lastnega nagiba. Obenem z njim je prišel k cesarju tudi bramovski minister Bihar. Opozicija vsled tega slutiti, da se pripravljajo odločitve, da se bo morala izreči ali za program, po katerem je mogoče vladati v sedanjih razmerah, ali pa je pričakovati od krono zelo resne odredbe.

Srbsko-bolgarska carinska zveza in Avstrija.

Belgrad, 15. januarja. Tukajšnji zastopnik Avstro-Ogrske je

LISTEK.

O umetnem proizvajanju beljakovin.

(Konec.)

Atomi tvorijo med seboj manjše skupine, več takih skupin tvori zopet med seboj večje skupine in šele več takih skupin skupaj združenih tvori molekul; dasi je množina atomov ista, so vendar lahko atomi različno razdeljeni po skupinah, zato so tudi lahko lastnosti dveh snovi, ki so iz istih atomov sestavljene, različne. Stvar je ista kot recimo pri dveh stajbah, kateri bi bili iz iste množine opek in kamenja sestavljeni; vkljub temu sta lahko popolnoma različni med seboj, ena je n. pr. romanska vila, a druga gotiški stolp. Ako hočemo tako poslopje analizirati, moramo natanko vedeti, kako so razvrščeni oboki, kako stene, kako posamezne etaže itd. Ako primerjamo molekule beljakovine s poslopjem, bi odgovarjali oboki in stebri raznim aminskim kislinam. Ako hočemo vedeti, kako je molekul sestavljen, mo-

ramo seveda natanko poznati vse te kisline; ako vemo samo število atomov, nam to ravno toliko koristi, kot arhitektu, ako ve, iz koliko opek je zgrajena kaka stavba.

Fischer je zato iznašel posebno metodo razkrajanja beljakovin v aminske kisline; preje še ni bilo mogoče raznih aminskih kislin popolnoma izolirati, Fischer pa je kisline s tem, da jih je spojil z alkoholom v takozvane estre, očistil ter je na ta način našel še mnogo sestavin beljakovin, ki preje niso bile znane. S tem temeljitim študijem konstitucije beljakovin je prišel Fischer do sklepa, da beljakovine niso drugega kot spojine, sestavljene iz velike množine aminskih kislin, da so te torej glavni elementi beljakovin, vse druge spojine, ki so jih našli v beljakovinah, pa da so le sekundarnega pomena. Ako bi se torej dalo spojiti aminske kisline med seboj, bi morali dobiti sintetiškim potom beljakovine.

To se je Fischerju v istini posrečilo.

Pri poskusih z onimi umetno proizvedenimi aminskimi kislinami je opazil, da se spremene te kisline, ako se jim odtegne 1 atom kisika in 2

atoma vodika, v spojine, zelo slične peptonom ali najenostavnejšim beljakovinam. Fischer je nazval te nove spojine peptide; posrečilo se mu je te peptide polimerizovati, to je več peptidov združiti v eno spojino, po 2, 3, da celo 7 molekulov peptida je združil v en molekul. Tem novim tvarinam je dal ime polipeptidi. Čim več peptidov je združil, tembolj so bile te snovi slične peptonom. Polipeptidi, katerih molekuli sestojijo iz 5-7 molekulov peptida, imajo že vse lastnosti peptonov, polipeptidi niso drugega nego enostavni peptoni, torej prave beljakovine. Vse beljakovine imajo lastnost, da jih sok trebušne zleze razkrajja, nobena druga snov nima te lastnosti; ako so torej polipeptidi res beljakovine, morajo imeti to lastnost, in v resnici se je velika večina polipeptidov počela razkrajati, ko jih je Fischer izpostavil delovanju soka trebušne zleze, jasen dokaz, da so polipeptidi res beljakovine. Raztopine polipeptidov kažejo vse koloidalne lastnosti beljakovin, ako se jih mete, se penijo, da nastane „sneg“, kakor ga napravljajo iz jajčnega beljaka. Fischer ni samo enakih aminskih

kislin polimerizoval, ampak združil je tudi peptide najrazličnejših aminskih kislin med seboj ter dobil na ta način celo vrsto polipeptidov.

Fischerjevi poskusi in raziskavanja nam torej kažejo, da so peptoni polimerizovane aminske kisline. Kar se tiče albumov in višjih beljakovin, je prišel Fischer do prepričanja, da obstoje iz pelimerizovanih peptonov, Torej je v tistem razmerju, v katerem stoje aminske kisline proti peptonom, stoje peptoni proti višjim beljakovinam. Polimerizovane višje beljakovine so pa najbrže živa tvarina.

Ako se tudi še ni posrečilo Fischerju sestaviti višjih beljakovin, je sinteza slednjih le še vprašanje časa, kajti pot, po kateri je treba hoditi, da se doseže najvišji cilj organske kemije, je odprta; glavne težkoče so premagane — umetne beljakovine so tu. Naj omenim mimogrede, da so se že pred Fischerjem bavili nekateri učenjaki s sintezo beljakovin, tako v prvi vrsti Grimaux, Schützenberger, Pickering in Lillienfeld, toda poskusi teh učenjakov so imeli le malo uspeha, ker oni še niso imeli pravega pojma o konstituciji beljakovin.

Glavni znanstveni pomen sinteze beljakovin je ta, da stoji Fischerjevo odkritje v najožjih zvezi s temeljnim vprašanjem vse biologije, z vprašanjem, kaj je bistvo življenja. Eden glavnih stebrov vitalizma ali nauka o neki posebni življenjski sili, ki so ga počeli žal zopet nekateri bijologi zagovarjati, je podprt za vekomaj; snovi, ki bi ne mogle nastati po naravnih kemiško-fizikalnih zakonih, dandanes ne poznamo več, kajti, dasi zagovarjali, se niso sestavili višjih beljakovin, je teoretiška podlaga za to sintezo zadosti utemeljena. Vse nam kaže, da niso več daleč časi, ko bode možno sintetiški proizvajati tudi višje beljakovine. Od višjih beljakovin do žive snovi je pa samo en korak; velik je sicer ta korak, toda ako bode fiziološka kemija v tisti meri napredovala kot dosedaj, lahko rečemo z mirno vestjo, da le še pride čas, ko se bode posrečilo stvoriti v eprveti sicer ne celega homunkula, pač pa najenostavnejšo snov, kijo nazivljamo živo, protoplazmo.

Fischerjevo odkritje je pa tudi praktiški neizrečene važnosti. Kakor sem rekel, so peptoni one snovi, iz katerih naše telo asimiluje sestavine

pozval ustno srbsko vlado, naj mu izroči pismo izjavo, da opusti carinske zveze z Bolgarijo ter je ne predloži skupščini, nakar bo Avstrija takoj zopet nadaljevala s Srbijo pogajanja za trgovinsko pogodbo. — Ministrski svet je imel nato dolgo pesvetovanje ter sklenil za Avstrijo kratak, a odločen odgovor. V odgovoru izjavlja srbska vlada, da ne more pod nikakršnimi pogoji carinske zveze z Bolgarijo opustiti ter sploh ne razume, kako more Avstrija staviti tako zahtevo glede mednarodnega čina, ki ga je srbska vlada že podpisala. Pač pa je srbska vlada pripravljena, revidirati vse določbe carinske zveze ter jih tudi spremeniti, ako bi katera določba nasprotovala določbam trgovinske pogodbe, ki se naj sklene med Srbijo in Avstro-Ogrsko.

Dunaj, 15. januarja. Govori se, da bo avstrijska vlada poslala v Belgrad zelo odločno noto, v kateri bo izjavila, da Avstro-Ogrska vztraja pri zahtevi, da se carinska zveza z Bolgarijo opusti.

Položaj na Balkanu.

Berolin 15. jan. Ugledna nemška revija je priobčila pogovor z bivšim srbskim minist. preds. Gruićem, predsednikom društva srbskih častnikarjev Gjurjićem, načelnikom ruskega orožništva v Macedoniji, generalom Šorstakom, z generalom Giorgisem in Hilmi pašo. Gruić je poudarjal, da je za slovenske narode na Balkanu prvo življenjsko vprašanje, da se združijo. Državna zveza med Srbijo, Bolgarijo in Črno goro nikakor niso samo fantazije, kakor mislijo o tem v inozemstvu.

Gjurjić je izjavil, da noče tajiti, da ima srbsko-bolgarska carinska zveza politično ost naprjeno proti Avstro-Ogrski. Ta zveza je posledica jugoslovanskih teženj in kot prvi znak uspeha jugoslovanske politike. Danes je v Belgradu avstrofilska vlada nemogoča. Vlada, ki odgovarja ljudski volji in želji, mora biti jugoslovanska.

General Šorstak je izjavil, da dosedanji uspehi mednarodnega orožništva v Macedoniji ne morejo zadovoljiti. S pomočjo orožnikov ni mogoče odpraviti verske in narodnostne prepire, temuž je treba dati prebivalstvu verske in politične koncesije, da se napravi zopet mir.

General Giorgis pa je rekel, da se uspehi ne morejo takoj doseči, prebivalstvo se mora temveč najprej navaditi na novi red.

General Hilmi paša je izjavil, da ni imel moči, napraviti zopet mir v Macedoniji. Turčija pa ne bo nikoli nastopila s silo, ker bi nasilje zadelo tudi mohamedanske podložnike.

Nemiri na Ruskem.

Petrograd, 15. januarja. Grof Vitte je rekel na novega leta dan neki deputaciji, da je prepričan, da nastopi v kratkem času po vsej državi mir. Razen manjših prog se vrši na vseh železnih redni promet. Težave

svojih delov. Ako se torej posreči peptone dosti ceno proizvajati, ne bo človeštvo več navezano na živalsko in rastlinsko hrano, nego bo možne našo hrano sestavljati direktno iz prvin.

Seveda si ne smemo misliti, da bomo imeli tovarne, kjer bodo iz oglja in vode delali ocvrte piščance, toda mogoče se posreči les in razne destilacijske odpadke uporabljati za pripravljanje Maggijevi zabeli podobnih redilnih snovi, kar bi seveda zelo olajšalo revnejšim slojem življenje. Pomanjkanje hrane in lakota bi bili na ta način zavedno izključeni. Seveda so te misli o prihodnosti samo fantazije, ki nam le kažejo razne možnosti, toda možnosti so to, možnosti, ki imajo trdno realno podlago v dejstvih modernega naravoslovja, ki nam je s Fischerjevim odkritjem dalo zopet nov kašipot, po katerem se mora človeštvo ravnati, da napreduje na polju duševne in materialne kulture.

V Würzburgu, 10. prosinca 1906.]

Dr. Boris Zarnik.

provzročila vladi le še Kavkaz, kjer imajo nemiri narodnostni značaj.

Liberalna zmaga na Angleskem.

London, 15. januarja. Liberalni listi naglašajo, da je liberalna zmaga pri sedanjih volitvah največji politični preobrat na Angleskem dalekosežnih posledic. — Glavna odločitev bo danes. Pri sobotnih volitvah so dobili kandidatje socialističnih delavcev 63.692 glasov, dočim so imeli pred petimi leti v istih okrajih samo nekaj nad 20.000 glasov. — Liberalci so dobili pri prvi volitvi 53 mandatov, a imeti jih morajo 119, da dobe absolutno večino v parlamentu.

Dopisi.

Iz Stranske vasi pri Novem mestu. Kjer se kregata dva, smeje se tretji v pest. — Nas in naše otroke podi lakota v Ameriko. Večinoma smo sedaj le dosluženi kmetje pri domu: žene in mladina. Da bi se tako občutljivemu pomanjkanju delavcev prišlo v okom, so bile vasi Luben, Podluben in Birčna vas na eni strani, Stranka vas, Lukece, Jama, Rakovnik in Rajnuše na drugi strani za to, da se ustanovi za te vasi, ki so vse približno oddaljene po 1 uro od Šmihela, samostojna enorazrednica. Pričakovati je bilo, da se po lokalnem ogledu — ustanovitve enorazrednice je o. kr. dež. šolski svet odobril — na vsak način vstanovi novi nova šola v Stranski vasi. A ljudstvo je obračalo, oče Štambur je pa obrnil. Ker pa mi hribovci le nismo tako zabiti, da bi ne vedeli, kaj je napolnilo g. župana, da je napel vse sile ter dosegal, da se je komisija izrekla za zidanje nove enorazrednice v Birčni vasi. Ni se gledalo, da bi se zidalo v sredini šolskega okolja, marveč na to, da se ustrezne želji odzgoraj. Ni se gledalo pri določitvi šolskega poslopja ne na okoliš, še manj pa, čujte! na prvi pogoj, kje dobiti zdrave, dobre pitne vode. Verjeti je lahko, da se je lokalni ogled prepričal na dan ogleda, da teče skozi Birčno vas hudournik, ne studenec — poleti se mora vsa voda do Birčne vasi donosati iz Stranske vasi. Gospod Štambur je to kot župan dobro vedel, vedel pa je tudi, da je v Stranski vasi več studencev, ki nikdar ne usahnejo. Teh slavna komisija ni videla. Nadalje nihče ne more pojmiti, da se šola ni zidala pri cerkvi. Cerkev so postavili v složnosti občani v središču, in to pred davnim časom. Kar se je smatralo takrat za središče, to naj se smatra še danes. Iz Jame, Rakovnika in Rajnuše pa imajo otroci bliže v Šmihel nego v Birčno vas. Kdo bo staval potrebna pota, na čigave stroške? Kdo bo vzrok slabega šolskega obiska? Dotičnik, ki je vedoma, hote ali nehote, dal napačne informacije. Nad sto otrok bo imelo hoditi v Birčno vas; med temi iz treh vasi nad 4 km daleč! No, pa to nič ne de, če mora otrok do šole 6 km prehoditi in pri zapovedanih šolskih praznikih pa 1,8 km iz šole v cerkev nazaj. No, za mladino pri sedmih letih bo ta izprehod vendar nekoliko prehud. A pride najimenitnejše. V Birčni vasi mora šolska občina prostor za šolo in vrt plačati; v Stranski vasi ponuja kmet prostor za zastonj. To je gotovo čudna varčnost, da se zastonj ne vzame, samo, da se nekomu drugemu ne zameri. Storili bomo še korake, če pa to ne pomaga, pošiljali bomo otroke v Šmihel v šolo, kamor bo bližje. Za danes samo toliko. V poslanem c. kr. dež. šol. svetu bo pojasnjena kaj več.

Občani iz Stranske vasi.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. januarja.

— „Slovenec“ in delniški pivovarni žalec in Laški trg. „Slovenec“ je vzel v pretres bilanco delniške pivovarne Žalec in Laški trg. Mendaj hoče v dejstvom, da je prišlo to podjetje v velike stiske — dasi se absolutno nič nepoštenega ni zgodilo, — potolažiti svoje pristaše, ki so razburjeni zaradi golju fiji, ki so prišle na dan pri klerikalni gospodarski organizaciji. Mi smo že opetovano izjavili, da naj bo kritika o gospodarskih napravah brezobzirna in stvarna in da smo vsakemu hvaležni, kdor opozori na nepravilnosti pri gospodarskih napravah. Kar velja v obče, to velja tudi za delniški pivovarni. Ali na nekaj moramo „Slovenca“ opozoriti. „Slovenec“ piše tako, kakor da sta delniški pivovarni delo in last narodnonapredne stranke.

Te ni resnično. Narodnonapredna stranka nima z delniškima pivovarnama v Žalcu in Laškem trgu ničesar opraviti. Misel, naj se prevzamete Kukčevi pivovarni, se je rodila na Štajerskem. Sprožili so jo možje, ki so dosti bližje klerikalni kakor pa narodnonapredni stranki. Med delničarji je prav malo pristašev narodnonapredne stranke; ogromna večina delnic je v rokah štajerskih Slovencev. Če smo prav poučeni, da na celem Kranjskem 11 ali 12 delničarjev teh pivovarn. Sedež delniške družbe je pač v Ljubljani ali le slučajno; pustil se je sedež v Ljubljani, da ni bilo treba dela za ustanovitev delniške družbe iznova začeti in si nakopati novih stroškov — kajti večina delničarjev je zahtevala, da naj bo sedež v Celju. Z ozirom na to je popolnoma neumestno, da proglašajo „Slovenec“ delniški pivovarni za narodnonapredno podjetje. Pač so nekateri posamezni pristaši narodnonapredne stranke vzeli nekaj delnic, ali s tem podjetje še ni prišlo v nobeno zvezo z narodnonapredno stranko. Saj je tudi nekaj naprednjakov med delničarji hotela „Union“ in imajo tolažilno upanje, da izgube dotični svoj denar, zato pa je vendar „Union“ klerikalno podjetje. Toliko „Slovenca“ v pojasnilo.

— Proti slovenskim sodnikom in sod. uradnikom so naperili Nemci svoje pišice in streljajo zdaj na tega, zdaj na onega slov. sodnega nameščenca. Tako je zadnja „Vahtarica“ zila golide žlindre na dr. Gojmira Kreka, dr. Škrlija, dr. Polca, dr. Kušaja, češ, kake milosti uživajo od vlade in da so na škodo Nemcev nastavljeni na svojih mestih ter toči umazane gnojne solze, da sta sodišči v Ljubljani in Novem mestu v zadnjih letih odprtji le za slovenske kompetente. Kakor se vidi, si Nemci še vedno domišljujejo, da se sčasoma povrnejo časi, ko se na sodiščih po Slovenskem ni zapisala nikdar nobena slovenska beseda. Nemci naj si s takim razmišljanjem ne belijo preveč glav, ker naj bodo docela prepričani, da je ves njihov trud popolnoma zastoj. Naravnost bedasto je pa, če trdi „Vahtarica“, da je Fohn, višje dež. sodni svetnik „ein nationaler Slovene.“ Po rodu je sicer res Slovenec, a tekoma let se je mož navzel nemškutarskega duha in smo ga videli v Ljubljani dosledno sedeti le v Kazini. „Vahtarico“ jezi seveda, da k višjemu deželnemu sodišču v Gradec ni prišel kak zagrižen Nемец po rodu in duhu, zato laja vsa besna. Naj le, ker ravno to je znamenje, da imamo v Gradcu sodnika, ki Slovencev ne bo rezal samo ovsenega kruha.

— Agitacija za klerikalne liste po spovednicah je zlasti zdaj po novem letu v najhujšem cvetju. „Slovenec“, „Domoljub“, „Bogoljub“, „Detoljub“, „Don Bosko“ in drugi so pripomočki, s katerimi je zasigurano vernemu katoličanu nebeško veselje. Pravi mojstri in agitaciji za te časopise so pa ljubljanski lazaristi. Spovednik-lazarist ne spusti prej izpovedanca, dokler mu ne obljubi, da se bo naročil na kak od spovednika priporočeni list. Posebno „Bogoljub“ je baje jako uspešno sredstvo za obrambo proti brezverstvu in zlasti ta list se zdi lazaristom najbolj pripraven in primeren za njihove izpovedanke. Ko smo mi zadnjič le v eni številki priporočali naš list našim somišljenikom, je zarjul „Slovenec“ kot od gadovega pika zadet in rotil vse vprek, naj se vsakdo izogiba „Narodne Tiskarne“ in naj ne daja ničesar tiskati pri nas. Le v klerikalno malho mora vse iti! Agitacija zato se jim nikdar ne studi in naj se vrši na krajih, kjer je za vse drugo namen, nego za klerikalne liste! Kadar bo kolportarja vpeljana, bodo, kakor se čuje, imeli ljubljanski lazaristi cele kupe „Bogoljubov“ po svojih spovednicah in jih prodajali izpovedancem. Kdor ne bo hotel kupiti, ne dobi odveze!

— „Südösterreichische Stimmen.“ Kakor smo že poročali, izhaja v Mariboru od novega leta sem list pod tem naslovom. Njegov pospeševatelj je škof Napotnik. Da je ta list

za Slovence nepotreben, omenili smo svoječasno. Kolikor pa izide več številka tega lista, toliko bolj moramo priti do prepričanja, da je ta časopis za nas nevaren. Pod katoliško krinko priobčuje v uredniškem delu vabilo na shod mariborskih Vsenemcev, na katerem shodu bo govoril Wastian in z znano perfinostjo lagal čez Slovence ter pozival nemštvo na najostudnejši boj zoper sosede Slovence. Obenem prinaša ta list tudi ocene predstav v ljubljanskem nemškem (!) gledališču. Ko piše imena Slovencev, ki so vobče znana, piše jih, kot jih pišejo tisti nemški listi, ki se norčujejo iz slovenskega pravopisja. Imeni dr. Gregoriča in dr. Sustersiča sta mariborskim duhovnikom gotovo znani, a pišejo „dr. Gregoric“, „dr. Susterschie“. Kakor se iz vsega tega razvidi, so zašle „Südösterreichische Stimmen“ v čisto nemške vode po duhu, v katerem so pisane. Pri tem pa uganjajo tudi tisti klerikalni fanatizmi, ki naj z nepretrgljivimi verigami uklene listove bralce. Za Slovence je torej ta časopis skrajno nevaren in svarimo ljudi pred njim, ker je njegov namen, kot se jasno vidi, pripeljati spodnjestajerske Slovence v naročje matere Germanije in ultramontanskega klerikalizma.

— Pesnik in pisatelj Josip Stritar slavi letos meseca sušca svojo sedemdesetletnico. Odbor „Društva slov. književnikov in pisateljev“ je sklenil, da priredi meseca sušca na čast jubilarju v Ljubljani primerno slavo. Kakor se nam poroča, namerava pri tej priliki pesnik osebno priti v Ljubljano.

— Slab dan so imeli klerikalci v nedeljo v Idriji. Priredili so zaupen shod, na katerem pa se jim je prav slabo godilo in so končno bili veseli, da so jo mogli odkuriti. Več o tem jutri.

— Glavna skupščina društva „Pravnik“ se je vršila snovi v „Narodnem domu“. Skupščino je otvoril predsednik g. dr. Andrej Ferjančič, ki je pozdravil navzoče in naznanil, da je bila društvena tezuja v preteklem letu kakor vsa prejšnja leta izdajanje priročnih zakonov, s katerim izdajanjem je v zvezi želja po slovenskem vseučilišču ali vsaj po slovenski pravni fakulteti. V preteklem letu se je dovršilo eno delo, in sicer zbirka civilnih pravnih zakonov v slovenskem prevodu, dočim obč. drž. zakonik še ni končan. Da ne pride društvo pri izdaji slovenskih prevodov v finančne neprilike, je izročil odbor v smislu enoglasnega sklepa lanske glavne skupščine mestnemu zastopu ljubljanskemu v roke župana g. Iv. Hribarja vsestransko utemeljeno petico za brezobrestno posojilo primerne vsote, ki naj se nakaže iz obresti vseučiliškega zaklada in porabi za izdajo slov. prevodov zakonov. Župan je obljubil podpreti prošnjo, ker je izdaja slovenskih prevodov zakonov realen korak za doseg slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Iz poročila tajnika dr. Zirovnika je posneti, da je bilo preteklo leto 17. upravno leto, ki je imelo 151 članov in 154 naročnikov na „Slov. Pravnik“; napram 1904 je padlo število družtvenikov za 7, število naročnikov pa za 1. Društvo je posvečalo največjo pozornost svojemu strokovnemu listu „Slov. Pravnik“, ki je doslej prinesel v 9 številkah 6 daljših izvirmih razprav, 28 zanimivih slučajev iz pravosodne in upravne prakse, obširen životopis dr. Tomaža Dolinarja in druge vesti. V gojenje in pospeševanje pravnih in državnih ved je izdalo društvo v slovenskem prevodu IV. poglavje zakona o osebni dohodnini, kar je oskrbel davčni nadzornik g. Val. Žun. Zbirko civilnih pravnih zakonov v slovenskem prevodu je oskrbel svetnik g. dr. Volčič; to delo bo dotiskano o Veliki noči. Obč. drž. zakonik je pa v rokah sodnika g. Regallyja. Glede peticije za brezobrestno posojilo je g. tajnik povedal tisto kot preje gospod predsednik. Odbor je stare izdaje zakonov razdelil med ona slovenska akademična društva, ki so prosila za nje, pustivši po en izvod v knjižnici. 24. septembra pr. leta je odkrilo društvo v Dorfarjih lično spominsko ploščo v rojstni hiši slavnega slovenskega pravnika dr. Tomaža Dolinarja in priredilo primerno slavnost, dr. Volčič je pa imel takrat predavanje o Dolinarju. Nato je bilo od raznih gospodov stavljenih več predlogov, ki so se rešili med slučajnostmi in katerespodaj priobčujemo. Blagajnik g. dr. Švigelj je poročal, da je imelo društvo v preteklem letu skupnih dohodkov 2052 K (med tem je znašala naročnina in članarina 1331 K) izdatki (med temi za tisk „Slovenskega

Pravnika 972 K 20 h, za uredniške in sotrudniške honorarje 640 K) 2160 K 77 h, tako da znaša primanjkljaj 108 K 77 h. Društveno promozenje znaša 3981 K 22 h (v tem se všteje tudi zaostanki na naročnini in članarini za leto 1904 v znesku 1345 K, za 1905 pa 1753 K). Pri izdaji izvršilnega reda znašajo aktivna 2572 K 50 h, pasiva pa 254 K 27 h, tako, da je stanje aktivna 2318 K 23 h. Za izdajo zakonov v slov. prevodih so narastli stroški doslej na 418 K 22 h. Revizorja sta potrdila blagajnikove račune in mu dala absolutorij. G. dr. Švigelj je dejal nato, da se ni bati za društvo, dasi preteklo leto izkazuje deficit, ker se bo za gotovo dovolilo brezobrestno posojilo za 10 let, če se bo ta čas izdajala vsako leto po ena knjiga. — Knjižničar g. An. Dermota je poročal, da je bilo preteklo leto večje zanimanje za knjižnico nego prejšnja leta. Ker naj slože knjižnica kot temelj seminarju bodoče slovenske univerze, se je nakupile nekaj strogo znanstvenih knjig z od društva dano podporo 100 K. Pri volitvi predsednika je bil per acclamationem izvoljen g. dr. Ferjančič, pri volitvi odbora pa odbornikom gg.: Dermota, Hudovernik, dr. Majaron, dr. Polec, dr. Rogina, dr. Švigelj in dr. Zirovnik, izmed ljubljanskih družtvenikov, izmed zunanjih pa dr. Babnik na Dunaju, dr. Hrašovec v Celju in dr. Zuccon v Pulju. Za izdajanje slov. prevodov zakonov se je ustanovil vsled predloga g. dr. Polca redakcijski odbor, ki se konstruira iz 4 članov, 3 voljenih in vsakokratnega redakterja. Voljeni so bili gg. dr. Polec, dr. Rogina in dr. Švigelj, dr. Majaron pa je član kot urednik. Za revizorja blagajničnih knjig sta bila izvoljena gg. dr. Munda in dr. Polec. Pri točki slučajnosti je priporočal g. dr. Volčič glede izdaje obč. drž. zakonika, naj se citirajo vse razsodbe, ker knjiga zaradi njih ne bo prišla dosti dražja kot za 20 h. S soglasno so bili nato sprejeti predlogi: da se pošlje peticija na deželni zbor kranjski, trgovsko zbornico in osrednjo vlado za prispevke za izdajanje zakonov; občinski svet ljubljanski se naj ob primernem času naprosi za prispevke za popolnitev juridične knjižnice, ki naj bo zasnova bodoče vseučiliščne knjižnice; v svrhu strokovne izobrazbe slovenskih sodnih avskultantov, pravnih in konceptnih praktikantov pri političnih uradih naj se tem daje na njihovo željo za stonj „Slov. Pravnik“, dokler ga ne bodo mogli sami iz svojega plačevati, to pa, če odbor odobri in če se zavežejo, da bodo pozneje naročniki ali pa da bodo pošiljali literarične doneske; sodnim dvorom po Slovenskem naj se daruje vsakega letnika „Slov. Pravnika“ po en izvod. Ko je dr. Volčič priporočal odboru, naj bi „Slov. Pravnik“ izhajal vsakih 14 dni in reševal na platnicah stanovska vprašanja, je zaključil gospod predsednik skupščino, zahvalivši se navzočim za udeležbo.

— Knjige „Slovenske Maticе“ so razen ene, katere tisk je prevzela „Katoliška tiskarna“, že natisnene in bi se lahko jele že pred enim tednom razpošiljati, ako bi ne bilo zavare — „Katoliške tiskarne“, ki je delo prevzela, a ga ni izvršila do določenega roka — do Novega leta, v katerem času bi morale letos iziti knjige „Slovenske Maticе“.

— Poroka. Danes se je poročil zdravnik g. dr. Josip Pogačnik z gospičeno Amalijo Povšetovo, hčerko državnega poslanca in deželnega odbornika g. Fr. Povšeta. Bilo srečno!

— Prihodnja javna vinska pokušnja v tukajšnji deželni vinski kleti bo v četrtek, dne 18. t. m. od polu 8. do polu 10. ure zvečer. Dospelo je zopet nekaj novega dolenskega in vipavskega vina, ki se na željo odda tudi v večji množini, namreč od 56 litrov naprej.

— Število avstrijskih zdravnikov je bilo s 1. januarjem 1906 11.764 proti 11.765 v letu 1904. Od teh jih je na Kranjskem 109, v Ljubljani pa 44.

— Iz dohodkov osebne dohodarine za leto 1905 je finančno ministertvo nakazalo drugo polovico prispevkov posameznim deželam ter dobe Kranjska 37.881 K, Štajerska 160.093 K, Koroška 39.369 K.

— Volitev v šolski odbor. Deželni odbor je imenoval svojim namestnikom v šolskem odboru obrtne nadaljevalne šole v Šmartnem pri Lj. tiji, g. Frana Knafliča, posestnika ondi.

— XL redni občni zbor „Gorenjskega Sokola“ dne 5. t. m. — Na občnem zboru je bil izvoljen sledeči odbor: Starosta dr. Josip Kušar, podstarosta Vinko Majdič, načelnik Miroslav Ambrožič, tajnik Janke Slavoj, blagajnik Ivan Jagodic, odborniki Fran Ažman, Konrad Geiger, Ciril Pirc, Rudolf Roos. Društvo šteje 130 članov in 31 članic. Društvena blagajna izkazuje za preteklo leto 54 K 65 h prebitka,

ruštevna imovina pa je vredna 506 K 84 h. Javnih nastopov je bilo sem ter tja zastopstva. Knjižnica teje 608 knjig, izposodilo se jih je v letu 879, torej na mesec 72. Redovni obisk je bil sledeči: članov telovadila 2519 v 136. urah, poprečno torej v uri 19. Ženski oddelek telovadi dvakrat na teden, v 2. urah 834 telovadk, povprečno 12.2 ura. Pri obrtnem naraščanju je telovadilo 492 vajencev v 35. urah, povprečen obisk 14. Šolski naraščaj telovadil po trikrat na teden, v 10. urah je telovadilo 930 dečkov, povprečni obisk 10. — Pri slučajnih obiskih se je prečitala razglednica, na kateri vožnji dr. Vladimir Ravnihar kot predsednik sokolske „Zveze“ društvu srednje novo leto. — Z vzklikom v buravi pritrjevanjem je bil sprejet predlog dr. J. Kušarja protestni predlog proti nastopu nekaterih gosposodov“ bratov, katerih nesokolsko stremiljenje je oziroma tem, da se omeji in po normalnosti specializira bratstvo sokolskega. Predlog, kateri je bil dobro označi nekateri skozvane reprezentante slovenskega Sokolstva, je bil stavljen na prvi seji zveznega odbora ter se mu je deloma tudi ugodilo. Ako se bodo v prihodnje še stavili taki predlogi, mora priti kmalu do razločja med pravimi sokolskimi društvi in onimi gospodi, ki o Sokolstvu samo predavajo, na katerih pa sicer ni drugega sokolskega, kakor društveni krog, kadar ga za reklamo obledajo. „Gonjenjski Sokol“ se je torej prvi zavajoval proti takemu oholemu nastopu, ki prča živo, kdo da stoji pri krmilu, spamo, da tudi druga društva ne bodo zlezla pod klopi pred to jaro gospodo. Na svidenje pri Filipih!

Prostovoljno gasilno društvo v Škofji Loki priredi v nedeljo, dne 21. januarja t. l. v prostorih „pri Kroni“ plesni venček.

Bralno in pevsko društvo Toplice pri Novem mestu zadnji čas jako agilno deluje. Priredilo je v kratkem času dve veselici s petjem, reklamacijo in veseloigro, enkrat Nemški ne znajo“, drugikat pa Eno me doktor“. Obe veselici sta se izborno obnesli. Ker ima društvo za Toplice velik pomen in jih hoče povzdigniti in obuditi v njih narodno prosveto, obrača se tem pomem na rodoljubna slovenska srca, da si mu s kakimi prispevki pripomogla pri njegovem trudopolnem delu. Društvo bi si rado omislilo zastavo, a s svojimi skromnimi sredstvi tega ne more, zato prosí pomoči in upa, da se tudi zanj najdejo dobrotniki, ki bodo vnaževali njegovo veliko važnost.

XII. letno poročilo cesarice Kraljeve bolnice usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu kazuje za leto 1905 sledeče podatke: Bolnice je zapustilo 1253 ozdravljenih bolnikov ali 73.15%, izboljšanih 319 ali 18.62%, neozdravljenih 92 ali 5.37%, umrlo jih je 49 ali 2.86%, v skrbovanju jih je ostalo 96. Vseh bolnikov je bilo torej 1809.

V zbiranju v Toplicah pri Novem mestu vladajo baje precej domače razmere. Kdor more, kaj poseba, ne da bi plačal kak vinar, zato se pa odonotni klerikali tako radi mečejo v konsumu in pijejo ponarejena vina. Pravijo, da konsum dobro nese in da je vse, kar se iztrži, običek. Verjamemo, ker to je prav klerikalno gospodarjenje, ki obrodi sadove, kakor so se pokazali pri prišli smrti vseh kranjskih konsumnih društev. Da se naravnost žre v toplikem konsumu, je razvidno iz tega, da se je neka oseba, ki je bila ravno pri spovedi in obhajilu, tako narlekla konsumskega vina, da je Urha dicala. Naj se župnik Janez Podboj briga raje za take razmere, ne pa da s prižnice dajal nauke ljudem, češ, da se ne vedejo dostojno po cesti iz cerkve domov. Ako se kdo ne vede, je le Marijine device, katere uči olike v Podboju.

Otvoritev sedme potujoče knjižnice „Prosvete“ na Bučju se je vršila 14. t. m. v šoli z mladinsko veselico in predavanjem: o važnosti ljudske izobrazbe. Mnogoštevilna zadržba — 170 — zlasti mlajšega naraščaja ter veliko zanimanje za knjige sta najsijajnejši pričji, da je ustanovitev take knjižnice živa potreba za naš kraj, za duševno povzdigo cele občine. Tolmačimo mnenje vsega tujajšnjega prebivalstva, če izražamo upanje in željo, da se javni ljudski knjižnici v kratkem pridruži tudi javna ljudska čitalnica. — Knjižničarske posle iz prijaznosti in požrtvovalnosti praviha vrli naš Franc Selak, gostilničarjev in posestnikov sin na Bučki.

Bralno društvo v Mokronogu priredi v nedeljo, dne 21. januarja v gostini „pri Lipi“ veselico. Spored: „Trije tički“, burka v dveh dejanjih, „Ne kliči vraga“, šaloigra v enem dejanju. Ples. Svira domača godba.

V Begunjah nad Cerknico se bodo vršila dne 1. svečana ob 8. uri zvečer pri gosp. Ivanu Stergulecu

veselica. Spored: Igra „Ne kliči vraga“. Šaljiva loterija. Šaljiva pošta. Šramel-godba iz Ljubljane.

Zalosten rodbinski dogodek. V Svičini pri Mariboru se je pred 14 dnevi obesil kmet Pahernik vsled domačega prepira, zlasti z ženo. Ker je to vest pekla, da je ona kriva moževega samomora, prerezala si je z nožem vrat.

Kratke vesti iz življenja katoliških dušebrižnikov. V Ravnici na Goriškem se vsako leto na dan pred sv. Tremi kralji blagoslovi voda in sol. Letos ondodni nuno ni hotel tega storiti, najbrž zato, ker sodi, da njegov blagoslov nič ne zaleže. Da otroke muči, poučuje jih v cerkvi veronauk mesto v šoli. Kaj njemu mar, če se otroci vsi premražijo in zbole! Pojdejo še preje v nebesa! — V Zgoniku na Krasu je na Novega leta dan napadel duhovnik nekega moža v cerkvi zaradi njegove nezakonskega otroka. Zato so mu jih farani krepko povedali nazaj in obljubili, da mu povedo še kaj drugega, n. pr. kako fantuje! — Misijon na občinski stroške so hoteli imeti predstati v Vrtojbi na Goriškem, kakor smo že poročali. Občinsko starišinstvo je pa sklenilo, da ne dá niti vinarja. Tako je prav! — Nov davek za bandera bi rad uvedel duhovnik v Št. Andrežu na Goriškem. Štiri cerkvene zastave ima že v cerkvi, zdaj pa hoče imeti še dve. Cerkev res nikoli ni dosti nalíšpana; naj jo duhovnik lišpa na svoje stroške!

Direktni brzovlak med Trstom in Berlinom se ustanovi najbrž še tekom tega leta in bo dospel iz Trsta v Berlin in narobe v 24 urah. Iz Hamburga do Trsta bo trajala vožnja 30 ur.

Ozkoizna železnica Trst-Opčine do kolodvora v Opčinah so pričeli včeraj graditi.

Panorama-kosmorama. Tatedenska serija zasluži vse priznanje glede zanimivosti. Razstavljeni so pač najlepši deli Češke, ki se odlikuje po svojih starodavnih gradovih, ki leže dandanes več ali manj že v razvalinah, pa tudi po prelepih pokrajinah, ki so privlačne za oko, da se ne more odtrgati od njih. Opozarjamo samo na velikane iz skale pri Turnavi, ki jih ni najti nikjer drugod na svetu. Nekaj posebnega je tudi kostiše v Sedlecu pri Kutni hori ter izklesanja slovitega kiparja Levjaja. Razen tega nam je odprt vstop v notranjosti raznih slavni gradov, kar samo je vredno, da si pride vsakdo ogledat te znamenitosti. — Prihodnji teden je Južna Amerika (Panama, Ekvador, Peru in Čile).

Mednarodna panorama. Ta teden potujejo po malo poznani Braziliji. Bogata je to dežela prirodin, njeno rastlinstvo je nenavadno bujno, a posebno v notranjih delih dežele še malo izrabljeno, ker manjka prometnih sredstev. Kažejo se nam posebno nemške kolonije sredi pragozdov. Nemeč je rojen za kolonista ter bo tudi v teh pustinja kmalu razvil cvetoča mesta z industrijo. Nekatere naselbine že sedaj kažejo nekako moderno lice. Slike so vse plastično popolne. — Prihodnji teden se razstavi Tirolska.

Ogenj. Danes proti 12. uri opoldne je zaznal čuvaj na Gradu, da gori v hotelu „Ilirija“. Goreti je začel v kuhinji strop, ki je ves pokončan. Vnel se je deloma od vročine plinove luči, deloma pa tudi od vročine dimnika. Prostovoljno rešilo in gasilno društvo je bilo pod načelstvom gospoda Ludovika Stričlja silno naglo na lice nesreče, kjer se je takoj poprijelo z vso energijo dela in ogenj v kratkem času pogasilo. Priznati se mora načelniku, kakor tudi vsemu moštvu, da je, kadar se gre obvarovati bližnjega škode, vsak na svojem prostoru. Ogenj je napravil okoli 600 kron škode in je hotel zavarovan pri banki „Slaviji“.

Mlada tata. V soboto popoldne so zasačili v neki vili na Erjavčevi cesti 13letnega postopača Antona Grdena in 14letnega Franceta Briskija, ko sta kradla iz omare ovratnice in sta jih bila že nabrala za 14 kron. Sin vilinega lastnika ju je obdržal in poslal po policijo, ki je mlada uzmovičica djala pod ključ. Oba sta že policiji znani hiši.

Tatvina. Prodajalki otrobov Mariji Brčanovi je dosedaj še neznan tat ukradel iz dvorišča hiše št. 14 na Marije Terezije cesti 20 praznih vreč.

Navihnan žid. 45letni agent Armand Schwob, false Adolf Schmidt, tudi Smith iz Bazla, je jemat na Dunaju pri raznih juvelirjih zlatino s pretvezo, da jo pošilja bogatim Angležem in Američanom. Ko jih je na ta način spravil na led za 250.000 K, je dne 6. t. m. zapustil Dunaj in neznan kam odšel.

Izgubljene in najdene reči. Neka dama je izgubila zlato žensko uro, vredno 50 K. — Uradnikova soproga gospa Marija Prekova je našla pozlačen ščipalnik in ga oddala na magistratu. — Neka gospodična je izgubila dva zlata in srebrn obesek, vredno 40 K.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpejalo z južnega kolodvora v Ameriko 109 Slovencev, 70 Hrvatov in 20 Črnogorcev. V Heb je šlo 30, v Inomost 19, v Ljubno 25, v Linc pa 17 Hrvatov. Na Dunaj se je odpejalo 14 Kočvarjev.

Milanska stolnica. V izloženem oknu Sarkove modne trgovine v Židovskih ulicah je razstavljeno krasno iz lesa izagano delo, predstavljajoče slovito milansko stolno cerkev. Kakor se nam poroča, je to z veliko natančnostjo in potrpljenjem izvršeno delo izdelal v 2½ letih neki italijanski kaznjenc. Prodano je bilo za 4500 lir.

Plinova petrolejska svetilka A. B. C. je razstavljena v pogled slavnemu občinstvu, kako izborno gori, vsak dan od pol 6. do 7. ure zvečer v izložbi železnice Valentina Goloba na Mestnem trgu št. 10.

Hotel „Ilirija“. Za nočjo napovedani koncert se vrši v četrtek zvečer.

„Šramel“-kvartet koncertuje jutri zvečer v kavarni „Prešeren“. Začetek ob 9. uri. Vstop prost.

Prvo zagrebško tamburaško društvo priredi danes zvečer ob 8. uri v restavracijskih prostorih hotela „Union“ koncert. Društvo nastopi v narodni noši. Vstopnina prosta.

Jugoslovanke vestl. Hrvatski sabor. Včeraj se je sestal hrvatski sabor k zadnjemu svojemu zasedanju v tekoči volilni dobi. Na dnevnem redu prve seje je bil predlog imunitetnega odbora o neizročitvi poslancev dr. Vinkovića, dr. Harambašića in G. Tuškana sodišču. O predlogu je poročal poslanec dr. Egersdorfer. Naglašal je, da se je imunitetni odbor prepričal, da dr. Vinković, dr. Harambašić in Tuškan subjektivno niso krivi, ker so kasneje izjavili, da niso izustili dotičnih besed, ki so bile navedene v časnikarskih poročilih. Z ozirom na to predlaga odbor, da se imenovani poslanci ne izročijo sodišču. Proti izvajanju dr. Egersdorferja je govoril dr. Vrbančič, ki je z vso odločnostjo zastopal mnenje, da bi se zahteva sodišča, da se mu izročijo poslanci dr. Vinković, dr. Harambašić in Tuškan, morala a limine zavrniti, ker krši poslaniško imuniteto in podkopava temelje ustave. Za predlog imunitetnega odbora se je izrekel tudi ban Pejačević. Odborovo mnenje je v daljšem govoru še branil dr. Spevec, ki se je postavil na stališče, da se deležni imunitete samo govori, ne pa medklici. Proti Spevečevim nazorom sta polemizovala dr. Banjavčič in dr. Frank. Večina je končno soglasno sprejela odborov predlog, da se Gr. Tuškan, dr. Harambašić in dr. Vinković sodišču ne izročijo, ker v njihovih izjavah ni najti subjektivne krivde.

Najnovije novice. Ženitev belgijskega kralja Leopolda z baronico Vaughan, hčerjo navadnega hišnika, se proglasi po belgijskih zakonih za neveljavno, ker je bila le cerkvena poroka, dočim zakon prepoveduje duhovniku, koga cerkveno poročiti, dokler se ni izvršila pred civilnim uradom. Morganatične poroke belgijski zakoni ne poznajo. — Koburška afera. Deželno sodišče v Goti je vsled pogodbe med princem Koburškim in princezino Lujizo razveljavilo njun zakon v medsebojnem sporazumljenju. Lujiza se bo imenovala v bodoče „kraljeva princezinja belgijska“. — Romantična Madjarska. V okolici Pančove je sestavilo 14 rumunskih kmetov roparsko družbo. Več mesecev so ropali od vasi do vasi. Šele sedaj jih je zalotilo orožništvo. Spoprijeli so se z orožniki ter enega ustrelili. — Zaradi vohunstva so zaprli v Belicu geometra Kentyja in njegovega pisarja. — Umril je na Dunaju sloveči maloruski publicist Roman Sembratowycz. — Gospodar umoril in ropal svojo dekle. V Lambrechtshausnu na Solnograškem je neka kmetka dekla zadela v loteriji 1400 kron. Na njen domov jo je v gozdu napadel njen gospodar, prerezal ji vrat ter ji vzal denar. Izdal ga je nož, ki ga je orožnik našel poleg umorjene.

Štrajk zdravnikov. Organizacija nižjeavstrijskih občinskih zdravnikov grozi s štrajkom, ker jim deželni odbor ni dovolil zvišati tarifa, ki je že 100 let isti.

Načelstvu „Zadružne zveze“ v Ljubljani.*

Ker izvirajo vsi dopisi v „Slovenecu“ glede znane zadeve Vašega gospodarstva od članov načelstva Vaše „Zveze“ — predsem seveda od Vašega „vicedirektorja“ Rožmana in urednika za kulisami dr. Lampeta — kateremu gre v tej zadevi samo še

* Za vsebino tega spisa je uradno odgovorno le toliko, kolikor določa s kredo

ime lažnjivega kljukca — zato tudi odgovorim na Vašo nesramno lažnjivo obrekovanja v „Slovenecu“ z dne 13. t. m. Vam, kajti pod vsako mojo besedo proti Vam si upam postaviti tudi moje skromno ime — zato pozivljam dotičnika, ki zna tako nesramno lagati, da pove svoje ime — dokler tega ne bo — bodo naslovljeni vsi moji odgovori na načelstvo. Na vse grlo tedaj vpijete, da sem bil jaz odstavljen revizor in radi nezakonitega postopanja od „Zadružne zveze“ odslovljen, dalje me hinavsko nazivljate občeznanega poštenjaka in navajate, da Vam služi najboljši dokaz v odgovor to — da ste me pustili iz liste revizorjev pri sodišču izbrisati.

Kdor si upa kaj takega pisati in trditi, je nesramen obrekovalec in lažnik in naj bo toliko pošten, da se pod tako nesramno obrekovanje tudi podpiše, ako ne — pa imenujem vse člane načelstva „Zadružne zveze“ nesramne obrekovalec in lažnjivce.

Nasprotno pa Vam lahko vsak dan dokažem s pričami, pred katerimi ste trdili, da sem bil jaz najboljši in najdelavnejši Vaš revizijski organ, dalje da sem se jaz sam pri g. referentu zadružnega registra posvetoval ako bi bila moja pravomočna razsodba radi prestopka št. 89. zadr. zak. v kako oviro, da bi ostal še vpisan v listi revizorjev ali ne. Jaz sam sem potem Vam svetoval — da bude najbolje, da se me iz liste revizorjev izbrise — ker itak ne bom imel časa potovati — ker sem takrat že pričel z mlekarso obrtjo. A storili ste sklep, da se me ne sme izbrisati, dasiravno je dr. Šusteršič to zahteval, ker je mislil, da bi mu to služilo za pripomoček k prošnji za pomilostitev kazni. To je tedaj tisti občeznani poštenjak Seliškar. Prepričan sem, da se činitelji zadrug na deželi, kateri mene in moje delovanje poznajo, zgražajo nad takim podlim obrekovanjem. Sram Vas bodi!

Kar se izjave, katero je dr. Šusteršič baje podal, da so vse v mojem zadnjem dopisu navedene njega tikajoče se navedbe čisto navadna laž — izjavljam še enkrat, da vzdržujem vsako trditve proti Vam, in da je tudi dr. Šusteršiča tikajoča se navedba popolnoma resnična.

Z velikanskim veseljem pa ste zatrobili v svet, da sem bil jaz pri vojaki degradiran in kaznovan radi tatvine in goljufije. Javnost naj zve — da sem bil pri vojaki radi nekega žepnega robca, ki mi je bil slučajno podtaknjen res, kaznovan. Kdor pozna vojaški kazenski red in vojaške kazni — temu ni treba dosti govoriti. — In kdor je poznal moje dobre gmotne razmere pri vojaki in tudi danes mi še ni potreba na kljuko pritiskati — bo tudi vedel, da mi ni bilo potrebno se enega žepnega robca namenoma prilastovati — toda slučaj je bil tak — da sem bil res radi tega prestopka kaznovan.

Laž je pa, da bi bil jaz sploh kdaj radi kake goljufije kaznovan. Jaz se prav nič ne sramujem povedati mojih grehov — katerih mi bode prav malo našteji — a za Vas jih imam rezerviranih, če hočete še za celo leto — in se jih sramujete pojasniti svojim somišljenikom.

Dalje vpijete, da ste me iz službe odslovili — tudi to je debela laž. Jaz sem popolnoma prostovoljno zapustil Vašo potapljačo se ladjo.

Toda veselje, s katerim mi predbacivate pred 15 leti prestano malenkostno kazno — Vam hočem nekoliko ogreniti. Gospodje — katere lepe lastnosti pa dičijo Vaše sedanje uradne organe? Ker ste me z Vašim obrekovanjem spravili na pot osebnosti — tedaj Vam tudi na tem polju zasadih nekaj rožic.

Neki pregovor pravi, da riba pri glavi smrdi. Enako je pri Vas. Glava Vaše Zveze je neki iz Stajarske privandran Rožman. Nazivljate ga za uradnega vodjo — on pa se predstavlja za ravnatelja in se zna tudi pobahati, da je dovršil agrarično-tehniške študije. Še celo ravnatelj gosp. Jeglič je na moje vprašanje, ko je Rožman došel k „Zvezi“, kakšne študije ima ta človek, rekel, da ima kmetijske šole. Že pri njegovem vstopu k „Zvezi“ ste ga imeli takorekoč za „Mesijo“, a danes ga imate za Boga, ker Vas je spravil z njegovo „švedfrikarjo“ vse pod svojo pazduho. Ravnatelj Jeglič je popolnoma zaljubljen v njega, predno Rožman zine, mu gosp. Jeglič že kima. Dr. Krek pa kar nori, kadar mu Rožman s kakimi teoretičnimi frazami o zadružništvu nameče peska v oči in ga povzdiguje proti svojemu prepričanju v deveta nebesa.

In kakšen agrarični ekonom pa je ta Rožman? Iz drugega letnika pripravnice v Mariboru so ga izbacili radi nekega ne preveč lepega in tudi ne preveč poštenega delikta. Čez par dni Vas tudi z vzrokom njegove izbacitve lahko razveselim. No in potem je ta imenitni gospod, ko je prišel od vojakov, kjer se tudi vzle vsej njegovi tehniški naobraženosti ni mogel višje povzpeti kakor do korporala, izvrševal svojo tehniško prakso

v Konjicah, Brežicah in nazadnje celo v Gradcu — odkoder je svojo lenobo prinesel v Ljubljano in je danes glavni vodja Vaše „Zveze“. Eden glavnih vzrokov, da sem izstopil iz „Zveze“, je bil tudi Rožman. Ali Vam je še znano, kolikokrat sem se ravno jaz pritoževal radi zanemarjenega pisarniškega vodstva? Zadruga na deželi so se pritoževale, ker se jim dopis niso pravčasno, največkrat pa sploh nič reševali in so se dotičniki izgrazili nad takim pisarniškim vodstvom.

Revizijska poročila, katera so vendar glavna naloga „Zveze“, se tako površno in počasno rešujejo, da so Vaše revizije v mnogih slučajih brez pomena, ker ne soglašajo z revizijskim zakonom. In uprava okrog 4.000.000 kron denarja, katerega so zadruga Vam v tekočem računu zapupale, se izvršuje pod vplivom in komando takega financirja, kakor je Rožman. Najboljši dokaz za to so Vaše zadnje bilance. Poglejte nekoliko Vaše upravne troške — okrog 40.000 kron na leto.

Saj se tudi ni za čuditi. Rožman dobi za svojo lenobo 500 K, Pele 400 K itd. mesečne plače, koncem leta mastne nagrade — poleg tega še velikanske predjeme za luksurijsne dolgove — to je imenitno, saj še dež. sodni svetniki ne vlečejo takih plač. Pa čemu bi se Rožman za tako malo plačo tako zelo trudil, je bolj prijetno, nekoliko dalje časa igrati biljard itd., njemu zadostuje, da Vam nameče nekoliko peska v oči — številno zadrug članic na kak način pomnoži — potem se parkrat pelje na Dunaj hvalit svoje blago in s pomočjo dr. Šusteršiča je mastna državna podpora kmalu osigurana. Potem se koncem leta deficit, kateri je bil dosedaj faktično vedno večji, dasiravno ste dobili mnogo podpore, nekoliko navidezno zniža ali skrije, bilanca se koncem leta meni nič tebi nič odobri in stvar se zopet vleče tako naprej tje v en dan brez prave gospodarske podlage. Tako je, gospodje, pa recite kar hočete.

Neljubo mi je, da Vas moram vsled Vašega obrekovanja opozoriti tudi na dejstvo, da imate še vedno enega degradiranega revizorja v osebi g. Pelca in večkrat sladkoginjene revizorja g. Dodiča. Ta revež se ga na revizijah tako navleče, da po gostilnah celo noč z vsemi štirimi peči podpira.

Vinska Istra pa ga je tako premetila, da so se gospodje v Istri škandalizovali nad „Zvezo“, da ima take uradnike in so sklenili, za Istro in okolico samostojno „Zvezo“ v Trstu ustanoviti. Tako, gospodje, sedaj pa si lahko ogledate Vaše gospode uradnike — če je kaj resnice na tem in jim povejte, da ste takim neljubim ni osebnim zadevam sami krivi. Če Vas še kje kaj srbi, prosim, kar povejte in Vas bomo še kje drugod pošegetali, samo prosim, bodite toliko pošteni in se pod prihodnjim obrekovanjem podpišite.

Ljubljana, 15. januarja 1906.

Drag. Seliškar,
mlek. podjetnik.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 16. januarja. Zatrjuje se, da se državni zbor ne snide že 27 t m marveč šele več dni pozneje, baje zaradi tega, da se med tem izvrši parlamentariziranje ministrstva S tem se spravlja v zvezo tudi prihod dr. Pacaka in Derschatte na Dunaj

Dunaj 16. januarja. Ministrski predsednik baron Gautsch je pozval za jutri k sebi voditelje vseh treh skupin gosposke zbornice. Posvetoval se bo z njimi o refo. mi gosposke zbornice

Brno 16. januarja. Poslanec Pražák je interpeliral v deželnem zboru namestnika, naj brnska podružnica c. kr. brzojavnega korespondenčnega biroa izdaja poročila tudi v češkem jeziku

Brno 16. januarja. Danes zjutraj je bil tu precej močen potres.

Brno 16. januarja. Poslanec dr. Lecher namerava odložiti svoj mandat.

Opava 16. januarja. Poslanec Eldersch je na shodu socialnih demokratov napovedal generalni štrajk, če ne dobe volilne pravice vsi, ki stanujejo šest mesecev v kakem kraju.

Budapešta 16. januarja. V Szegedinu je prišlo pri inšt. laciji velikega župana Nagyja do krvavih spopadov z orožniki. Orožniki so več cseh z bajoneti ranili. Voz velikega župana so demonstrantje obmetavali z jajci in kamenjem.

Rim 16. januarja. V Messini in v nekaterih drugih mestih je bil močan potres.

Algeciras 16. januarja. Maroška konferenca, na katero so osredotočeni pogledi vsega sveta, ima danes popoldne ob 3. uri svojo sejo. Splošni utis žurnalistov, ki so tu zbrani, je, da se iz te konference najbrže rode usodepolni mednarodni konflikti.

Borzna poročila.
„Kreditna banka v Ljubljani“.
Uradni kurzi dun. borze 15. januarja 1906.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
4 1/2% majska renta	100—	100-20
4 1/2% srebrna renta	100—	100-20
4% avstr. krona renta	100-15	100-25
4% zlata	117-90	118-10
4% ogrska krona renta	96-40	96-60
4% zlata	114-55	114-75
4% posojilo dež. Kranjske	99-50	101—
4 1/2% posojilo mesta Spljet	100-60	101-60
4 1/2% „Zadar	100—	100—
4 1/2% bos.-herc. železniško posojilo 1902	100-70	101-65
4% češka dež. banka k. o.	99-75	100-25
4% „Z. o.	99-75	100-25
4 1/2% zast. pisma gal. dež. hipotekne banke	100-45	101-40
4 1/2% „pešt. kom. k. o. z 10% pr.	106-30	107-30
4 1/2% zast. pisma Innerst. hranilnice	100-50	101-50
4 1/2% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice	100—	100-40
4 1/2% z. pis. ogr. hip. ban.	100—	100-90
4 1/2% obl. pgr. lokalnih železn. d. dr.	99-50	100-50
4 1/2% obl. češke ind. banke	100—	101—
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99-90	100—
4% prior. dolžniški žel.	99-50	100—
3% prior. juž. žel. kup.	316-85	318-85
4 1/2% avstr. pos. za žel. p. o.	100-75	101-75
Srečke.		
Srečke od l. 1860/6	191-50	193-50
od l. 1864	290—	291—
„ tizske	161-40	163-40
„ zem. kred. I. emisije	297—	307—
„ „ II.	301—	311—
„ ogrske hip. banke	263—	269—
„ srbske a frs. 100—turske	102—	111—
„	148-10	149-10
Basilika	26—	28—
Kreditne	477—	486—
Inomoške	78—	83—
Krakovske	93—	100—
Ljubljanske	61—	67—
Avstr. rdeč. križa	52-75	54-75
Ogr.	33-75	35-75
Rudolfove	59—	62—
Salcburške	72—	76—
Dunajske kom.	530—	540—
Delnice.		
Južne železnice	120-50	121-50
Državne železnice	669-40	670-40
Avstr.-ogrsko bančne deln.	1631—	1641—
Avstr. kreditne banke	675-75	676-75
Ogrske	792-50	793-50
Zivnostenske	246—	246-50
Premogokop v Mostu (Brux.)	666—	673—
Alpinske montan	527—	528—
Prške žel. ind. dr.	2590—	2600—
Rima-Murányi	524—	525—
Trbovelske prem. družbe	280—	282—
Avstr. orožne tovr. družbe	566—	570—
Češke sladkorne družbe	158—	162—
Valute.		
C. kr. cekin	11-35	11-39
20 franki	19-12	19-14
20 marke	23-52	23-59
Sovereigns	23-96	24-02
Marke	117-57	117-82
Laški bankovci	95-50	95-75
Rubliji	250-75	251-50
Dolarji	4-84	5—

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 16. januarja 1906.

Termin.	za	za	100 kg	K
Pšenica	za april	za oktober	17-12	16-86
Rž	„ april	„ oktober	14-02	13-68
Koruza	„ maj	„ april	14-48	

Meteorološko poročilo.

Januar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C°	Vetrovi	Nebo
15.	9. zv.	746.6	- 0.4	brezvev	jasno
16.	7. zv.	745.4	- 5.0	brezvev	megla
	2. pop.	744.9	- 2.3	brezvev	megla

Srednja večerajna temperatura: 1.6°
normale: -2.5°. — Padavina v mm 0.0.

Zahvala.

Vsem onim, ki so nam v toliki meri lajkali prebridke ure ob boleznih naše preblage sestre, oziroma tete, stare tete, gospe

Franciške Strunc roj. Blanč

kakor tudi vsem onim, ki so rajnico spremili k večnemu počitku, posebno pa gosp. Kuštrinu in rodovini Grilčevi ki so v največji potrebi prihleti nam na pomoč, dalje vsem sorodnikom, prijateljem in znancem izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo.

V Ljubljani, 15. januarja 1906.

Zalujoči ostali.

V najem se išče dobro idoča gostilna
na Gorenjskem blizu železnice.
Ponudbe na uprav. „Slov. Naroda“ pod št. 172. 172-2

Išče se gospod ali gospodična ki bi poučevala

slovenščino.

Vpraša se na Poljanski cesti št. 19, I. nadstr. 201-1

4 pari čevljev za samo gl. 2 60

se oddajo zaradi nakupa velikih množin za to smešno nizko ceno, dokler bude še kaj zaloge. Par moških, par ženskih čevljev iz rjavca ali črnega usnja, s kopicami za zavezovanje, z močnimi usnatimi podplati, zbito, naj-novejša oblika, dalje par moških, par ženskih modnih čevljev, velelepe, opremjenih, lahkih in ličnih vsi 4 pari samo gl. 2.60. Za naročitev zadošča dolgost. — Razpošilja po povzetju razpošiljalnica čevljev

Ch. Kapelus, Krakov 17.
Zameza dovoljena ali denar nazaj, riziko popolnoma izključen. 2 7-1

Grand hotel „Union“

Danes, 16. januarja 1906

KONCERT

I. zagrebškega tamburaškega glasb. društva v narodni noši
pod vodstvom gospoda Dušana Pečnika ki je za časa
jubilejne razstave v Zagrebu sviralo v restavraciji društva „Kolo“.

Poleg tega je igralo to tamburaško društvo v vseh večjih mestih Hrvaške, Slavonije, Dalmacije, Kranjske, Štajerske, Koroške, Nemčije, Danske itd. z najboljšim uspehom. Leta 1897. je sviralo na Cetinju (v Črni gori) v Zetskem domu.

Vstopnina prosta. Začetek ob 8. uri.
Za mnogobrojni poset prosim vljudno društvo

Grand hotel „UNION“ v Ljubljani.

V soboto, dne 20. januarja 1906

velika predpustna zabava

Podpornega društva delavcev in delavk c. kr. tobačne tovarne.
Svira vojaška godba. Začetek točno ob 8. zvečer
Velik ples!
Članice nastopijo v narodni noši.
Vstopnina za člane 50 v., za nečlane 1 krono.
Predprodaja vstopnic v trafiki g. Soukala, Pred škofijo. — Čisti dobiček je namenjen zakladu za obolele družvenike.
Prijatelji neprisliljene zabave, dne 20. t. m. na veselo svidenje!

Kdor bi rad kupil ceno

damsko modno blago, naj gre k

ERNESTU SARKU

na Dvorski trg šte. 3.

Kožuhovine

zaradi pozne sezone

50% pod nakupno ceno.

V izložbenem oknu znamenitost prve vrste:

milanska stolnica

s 300 stolpi.

Tik tovarne za testenine v Sp. Šiški se odda lepo, pripravno

stanovanje

v prtiličju s 3 sobami in pritlikinami za februar ali pozneje po ugodni ceni. 113-4

Lepo solnčnato stanovanje

z 2 sobama in kuhinjo se odda za februarjev termin. 200-1
Kje — pove uprav. „Slov. Nar.“

Mlad, inteligent vrtinarski pomočnik

se sprejme v mestni vrtinariji ljubljanski. Izpoznati se mora v drevesnici, biti vajen opravljanja nasadov in množanja rastlin.
Plača 60 kron na mesec.
Lastnorodno pisane prošnje je poslati mestnemu vrtinarju V. Hejnicu, Ljubljana, Tivoli. 180 2

Koledarja * za kmetovalca

spisal agr. dipl. J. Logvart
je še nekaj iztisov v zalogi. — Kdor si ga želi nabaviti, naj si ga naroči nemudoma pri
I. Bonaču v Ljubljani Šelenburgove ulice.
Cena knjižice K 1.80, s pošto 2 K. Pri naročilu na skupaj 5 komadov se cena zniža na K 1.40 komad. 184-3

Kavarna „PREŠEREN“

Jutri, 17. januarja t. l.

KONCERT

„šramel“-kvarteta.
Začetek ob 9. uri. Vstop p ost.

Strossmayerjeve slikovke

(letnik 1897)
prirodni pridelek prve vrste iz kleti ekseleence pok. škofa dr. J. J. Strossmayerja, ki jo prodaja
D. Reichsmann sin v Djakovem (Slavonija). 3744 23
Poštni zavoj z 2 litri franko K 6.—
Pri naročilih naj se navede tudi kraj, kjer je pristojna finančna straža.

Soliden, spreten

črkostavec

za korektni slovenski pa tudi nemški stavec dobi stalno kondicijo v tiskar. W. Blanke v Ptuj. 28 K plačila.

Delavnica srebrarje

združena s prodajalnico, ustanovljena leta 1834. na prav dobrega glasu, odda v Gorici pod ugodnimi pogoji. Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

5 kron in več zaslužka na dan

Iščejo se osebe obeh spolov, ki bi pletle na naših strojih. — Preprosto in hitro delo vse leto doma. — Ni treba znati ni česar. — Oddaljenost ne škodi nič in blago prodamo mi. — Družba pletilnih strojev za domače delavce 3472
THOS. H. WHITTICK & Co
Praga, Petrské náměstí 7-156. Trst, Vias Campanile 13-156

Razglas.

Po mestnih organih se je prepričal mestni magistrat, da se v nekaterih hišah mečejo smeti na kupe po dvoriščih ali po vežah, ali pa, da imajo v svrhu pripravljene tako velike zaboje, da jih ena oseba nikakor ne more spraviti do mestnega voza za smeti; nikari še izprazniti.
Vsled tega je primoran mestni magistrat predpisati vsem hišnim gospodarjem naj naroče v hišah stanujočim strankam, da si najkasneje do meseca februarja 1906 nabavijo po 60 cm dolge, 30 cm široke in 30 cm visoke lesene zaboje, katere bo ob prihodu voza za smeti postavljati pred hišo.
Za izvedbo tega ukaza so odgovorni v prvi vrsti hišni gospodarji odnose hišni upravitelji; v kolikor morejo dokazati, da njih ne zadene krivda, pa stranke same.
Prestopki tega ukaza se v smislu § 70. občinskega reda za mesto Ljubljano kaznujejo z globo do 200 K; v slučaju neizterljivosti pa z zaporo po en dan za vsakih 10 K.
Mestni magistrat ljubljanski, dne 30. decembra 1905.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.
Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1905. leta.
ODHOD IZ LJUBLJANE int. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Mali Glodnitz, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, Selthal v Ansee, Solnograd, des Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 6 m jutraj obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Murau, Mauterndorf, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, des Selthal v Solnograd, Inomost, des Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipako. des Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 44 m dopoldne obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Mali Glodnitz, Ljubno, Selthal, Solnograd, Bad Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curich, Zeneva, Pariz, des Amstetten na Dunaj. — Ob 3. uri 58 m popoldne obojni vlak v Trbiž, Smohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, des Klein Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, (v Prago direktni voz I. in II. razr.). Lipako, na Dunaj des Amstetten. — Ob 10. uri ponoči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Trst-Monakovo direktni voz I. in II. razreda). — PROGA IZ NOVEGA MESTA IN KOČEVJE. Obojni vlak: Ob 7. uri 17 m jutraj obojni vlak v Novo mesto, Straže, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m pop. istočno. — Ob 7. uri 8 m sveder v Novo mesto, Kočevje. — PRIHOD V LJUBLJANO int. kol. PROGA IZ TRBIŽA Ob 3. uri 23 m jutraj obojni vlak s Dunaja des Amstetten, Monakovo (Monakovo-Trst direktni voz I., II. razr.), Inomost, Franzensfeste Solnograd, Linc, Steyr, Ansee, Ljubno, Celovec, Mali Glodnitz, Beljak, Ob 7. uri 12 m jutraj obojni vlak iz Trbiž. — Ob 11. uri 10 m dopoldne obojni vlak s Dunaja des Amstetten, Lipako, Prago (iz Prago direktni voz I. in II. razreda), Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejovice, Linc, Steyr, Pariz, Zeneva, Curich, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Bad Gastein, Solnograd, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. ur 29 m popoldne obojni vlak s Dunaja, Ljubno, Selthala, Beljaka, Celovca, Malega Glodnitza, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 06 m sveder obojni vlak s Dunaja, Ljubno, Beljaka, Malega Glodnitza, Celovca, Pontabla, des Selthal od Inomosta in Solnograda, des Klein Reifling iz Steyra Linc, Budejovic, Plzen, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Praga, Lipakoga. — PROGA IZ NOVEGA MESTA IN KOČEVJA. Obojni vlak: Ob 3. uri 44 m jutraj obojni vlak iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 38 m sveder istočno. — ODHOD IZ LJUBLJANE int. kol. KAMNIK. Mešani vlak: Ob 7. ur 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m sveder. — Ob 10. uri 46 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le v oktobru. — PRIHOD V LJUBLJANO int. kol. IZ KAMNIKA Mešani vlak: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 10. uri 59 m depeldne, ob 6. uri 10 m sveder Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le v oktobru. — Srednjeevropski des se ga 2 mna pred krajevnimi časom Ljubl.

Società anonima per la utilizzazione delle farre idrauliche della Dalmazia-Trieste.
Delniška glavnica K 8.000.000.

Sedež v Trstu. Tvoronica v Šibeniku.

Primissima Calcium Carbide.

Pri odjemu najmanj 100 kilogramov
po 26 K za 100 kilogramov 4086-9
netto-teže (ne brutto za netto) v zavojih po 50 ali 100 kilogramov, embalaža brezplačno, s vseh postaj avstro-ogrsko monarhije, po povzetju ali če se naprej pošlje znesek. Granulirani Carbide v zrnih po 1/2, 3/4, 5/8, 3/16 in 1/25 mm 4 K več, t. j. po K 30.—
Špecialni rabat za cele vagonne od 10.000 kilogramov dalje.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU. Kupuje in prodaja vse vrste rent, sestavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu žrebanju.
Akcijski kapital K 2.000.000.— Zavezoje in sklanjajo izdrebane vrednostne papirje in novcuje zapale kupone. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitniške kavejce.
Rezervni zaklad K 200.000.— Baje prodajajo za vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurznim izgubam. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitniške kavejce.
Podružnica v SPLJETU. Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vsdga. 3-6
Promet s čekli in nakaznicami.